
НОВА
1934
Ч. 6.
ХАТА

„НОВА ХАТА“

ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНЬОЇ КУЛЬТУРИ.

Виходить раз у місяць.

Річник X. Число 6. 1. червня 1934.

ЗМІСТ.

ІЛЮСТРАЦІЇ:

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:

ЛЬВІВ, РИНОК 39. I. п.

Телєфон: 85-83 Число конта П.К.О. 405361

Річна передплата	16.00 зол.
Піврічна передплата	8.50 „
Чвертьрічна передплата	4.50 „

Ціна поодинокого числа: 1.50 зол., подвійного 2.50 зол.

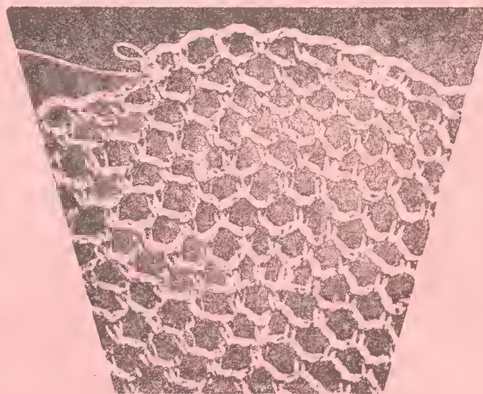
Річна передплата в Америці й Канаді . . . . 3 дол.
Річна передплата в Чехословаччині . . . . 60 Кч.
В Румунії: річна передплата 400 леїв, піврічна 210 леїв, чвертьрічна 120 леїв, поодиноке число 40 леїв.

З Америки й Канади приймає передплату за часопис: Заступництво „Nowa Chata“, Philadelphia Pa, 1134 Atwood Road.

В Румунії приймають передплату за „Нову Хату“: Dmytro Herodot, Bucarest IV. str. Delea Veche 45. Книгарня Юрій Гливка і Спілка, Чернівці, ул. Петровича 4.

Пренумерата є платна з гори; післяплатникам числиться передплату так, якби була плачена квартально. Хто не повідомить адміністрації **писемно** про те, що не бажає вже передплачувати, числиться далі передплатником. Зворот числа поштою ще не є виповідженням пренумерати.

Реклямації треба вносити за посередництвом місцевого поштового уряду, коли число не наспіло до 10-го кожного місяця на місце призначення. Реклямацій надісланих прямо, або в пізнішому речинці Адміністрація не бере під розвагу.

Деталь до рукавички на ст. 17.
Поширення клина на великий палець.

НОВА ХАТА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНЬОЇ КУЛЬТУРИ

РІК X. ЧЕРВЕНЬ 1934 Ч. 6.

ІЗ ВИСТАВКИ УКРАЇНСЬКОЇ ФОТОҐРАФІКИ У ЛЬВОВІ:

Галя Левицька, Львів — На Маріївці

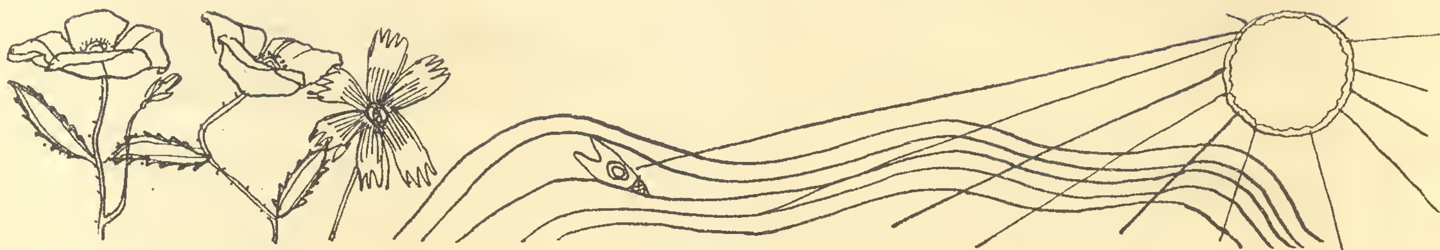
НАТАЛЯ ЛІВИЦЬКА.

За вікном розпачає вітер,
За вікном вередлива весна́,
А я все над рядками літер,
Всю ніч прокуняю одна.

І не знаю уже чи Верлена,
Чи Олеся заводить спів,
І чия рука це натхненна
Прокладає мережки слів.

За стіною весняні скрипки
По осінньому плачуть знов,
Чий це голос говорить хрипко
Про життя, Верлена й любов?

М. НИЖАНКІВСЬКА.

СОНЦЕ, КВІТИ І ВОДА

Розкішно ступати між золотим колоссям збіжжа. Вусатий ячмінь стелиться покірно. Горда пшениця кланяється пишно звисока, а струнке жито хитається зажурено. Все світське й буденне таке безпечне й далеке від нас. Ноги ступають легко й пружно. Ми називаємося людиною, ми є смішно малесенькою частиною всесвіту.

Тонкостеблі збіжжя крихкі й тендітні. Вони хвилюють перелякано від найменшого подуву вітру і з острахом прочувають бурю. Жагуча й світляна сила сонця розсіває безпомічну млість по нашому тілі. Жита торкаються боязко-пестливо наших рук. Ми перепускаємо любовно-ніжно їх стебла через пальці.

Синьоокі волошки, сонцем збагрілі маки живуть коштом царства збіжжа. Але вони нам милі, ми витаємо їх окликами захоплення й щастя.

Межею йти трохи важко. Ми спотикаємося часто, нога хитається, ось падемо. Але й ця невигода гарна, бо овіяна чаром незвичности, особливости. Аж ось тонесенькою ниткою віється діточий сміх. Луна відбивається десь, немов темноблакитні дзвіночки загомоніли. Тишина. Тільки колосся беззвучно шелестить та гріє сонце.

Виходимо зпоміж піль і все кланяється нам прощально вслід..... Блавати зиркають. Дзвіночки дзвонять. Маки горять, жита хвилюють: „Верніться!"

Ми на горбку. Синьою смугою віється ріка у наших стіп. Вона приманює до себе втопити в ній всю соняшню жагу. Одноманітний шум вколисує думки. Безжурно стрибаємо в діл. Розпечений сонцем пісок обтулює приязно наше тіло. Безпощадне проміння сонця розсіває настрій згублености й окремішности. Наші думки бренять бездомними пчілками, відірвані в блакиті неба. Наш мозок безсильний, немічний, кволий, висмоктаний промінням сонця. Легенький вітрець пробуджує мрію. Очі наші заплющені судорожно. Мимовільне кліпнення повік пригадує дійсність. Але ми боїмось її і вертаємо в нірвану.

Горяч, кволість бездумя, лінивий розгублений настрій не вдоволяє. Нерадо розплющуємо очі. Повільними, мягкими рухами кота, протягаємось, встаємо, зближуємось безшелесним кроком до води. Здрігаємося перед холодом дійсности. Струшуємо насильно з себе летаргію. Боязко віддаємо наше тіло холодній воді. І стрибаємо ненадійно в мокрінь. Віддихаємо рвучко. Пливемо навзнак, вдивляємося зчудовано в небесну голубінь, немов оця блакить уперше бачена, уперше нам подарована. Знову сонце, знову нірвана.

І зненацька щось анімальне, досі незвичне, якийсь прекрасний, життєрадісний голод. Ми збираємося поспішно, сонце, вода, жита й квіти стають ненароком чужі й байдужі. Стрибаємо безжурним, жорстокобайдужим скоком через жита. Не здержує нас ані колосся, ані квіти, які приваблюють, манять: „Верніться!" Ми не бачимо, не чуємо, не знаємо нічого й нікого, опріч одного звіриного: Голодні!

СТ. СІРОПОЛКО.

ЮВИЛЕЙ ДИРИҐЕНТКИ

Пятнадцять років тому виїхала з Києва за кордон Українська Республиканська Капелля, а разом із нею й Плятоніда Щуровська, як помічниця славнозвісного дириґента Капеллі, Олександра Кошиця. Вже перші виступи Капеллі в Празі викликали надзвичайний ентузіязм серед чеських знавців музики, які в своїх рецензіях підкреслювали не лише мистецьку вартість української пісні та голосового матеріялу Капеллі, але й її артистичне вишколення. Саме цьому вишколенні Капеллі немало прислужилася П. Щуровська, бо її завданням було перевести всю підготовчу працю так, щоб увесь репертуар був мистецьки опрацьований. Тому цілком слушно завважив у своїй рецензії професор Празької Консерваторії Ярослав Кршічка: „Щасливий п. Кошиць, що найшов таку помічницю!" („Hudebni revue", червень 1919 р.).

П. Щуровська не була новиком в дириґентській справі, бо до того часу вже продовж десять років керувала ріжними хорами в Києві. Ще ученицею 7-ої кляси 2-ої київської епархіяльної школи П. Щуровська взяла на себе, з доручення учителя співу тої школи, О. Кошиця, керування шкільним хором. Закінчивши цю школу, стає вчителькою співу в декількох дівочих ґімназіях і вчительській семинарії м. Києва. Виступи шкільних хорів під дириґуванням П. Щуровської завсіди знаходили прихильну оцінку в київських часописах, а тому не диво, що в 1917 р. П. Щуровська стає на чолі „Хору середньошкільників" м. Києва

Можна припускати, що здібности до музики, а особливо до хорового співу, П. Щуровська дістала в спадщину від свого батька, відомого в свій час дириґента церковних хорів на Київщині.

Коли в кінці 1918 р. довелося О. Кошицеві, що саме тоді був запрошений в дириґенти Української Республиканської Капеллі, визначити кандидатуру на ролю помічника дириґента, то він, не вагаючись, назвав імя П. Щуровської. Однак не без боротьби пройшла ця кандидатура в тих колах, від яких залежало остаточне затвердження кандидата, і це з тих мотивів, що, мовляв, якось не личить призначати помічником дириґента молоду дівчину, — П. Щуровській було тоді 25 років. Але О. Кошиць переміг, і П. Щуровська зайняла посаду помічниці дириґента Української Республиканської Капеллі та незабаром виїхала з Капеллою за кордон. Всюди тішилася Капелля надзвичайним успіхом, знайомлячи чужинців з українською піснею та популяризуючи нею імя України, що саме тоді відстоювала свою самостійність. З поразкою українського республиканського війська Уряд У.Н.Р. був приневолений 1921 р. розформувати Українську Республиканську Капеллю. З того часу П. Щуровська оселяється в Празі, де вступає слухачкою до Державної Консерваторії, яку й кінчає 1924 р. з відзначенням по клясі хорового співу. Тодіж вона стає лектором музично педаґоґічного відділу Українського Високого Інституту в Празі, а з 1925 р. — в. о. доцентом в томуж Інституті, де до останнього часу вела клясу дириґентури.

В осені 1925 р. П. Щуровська (по чоловікові Россіневич) стає дириґентом Українського Академічного Хору в Празі, виступаючи декілька разів на рік з цим хором на концертах, а в 1928 р. і на Всеславянському фестівалі. Тут Український Академічний Хор, за одноудушним признанням музичної критики, визначився „найвищим артистичним вишколенням, захоплюючи слухачів красою звуку та незрівнаною дисципліною" („Курер Познаньскі" з 16. квітня 1928 р.).

Плятоніда Щуровська-Россіневич, дириґентка Українського Хору в Празі, закінчила 25 літ дириґентської праці.

Після ліквідації Українського Академічного Хору П. Щуровська зорґанізувала Український Хор у Празі, який з великим успіхом виступав на фестівалі в Празі 29. квітня ц. р.

25-літна діяльність П. Щуровської на полі плекання української пісні та пропаґанди нашого вокального мистецтва перед чужинцями заслуговує глибокого признання з боку українського громадянства.

Можна лише висловити жаль, що талановитій дириґентці доводиться працювати в невідрадних еміґраційних умовах, які позбавляють її можливости виявити у всій повноті свої музичні здібности та неабиякий дириґентський хист.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ „У. Н. М“

Чергові Загальні Збори кооп. „Українське Народнє Мистецтво”, що відбулися дня 10. травня б. р., стояли під знаком вистави в Шікаґо. Праця ділового року 1933 була головно присвячена тій імпрезі. Звіт із діяльности складала п. Ірина Макух-Павликовська, директор-справник кооперативи. Ось короткий його зміст:

З огляду на вагу всесвітньої виставки в Шікаґо та її значіння для нашої заморської еміґрації, зацікавилися ми вже в 1932 р. підготуванням до цієї імпрези. Із листування кооперативи з відповідними чинниками за морем виникло, що приявність нашого делеґата в підготовці вистави є конечна. А саме: кооператива розпоряджає вже певним досвідом у влаштуванні подібних маніфестацій (виставки в Празі, Данціґу) та як продуцент виробів народнього мистецтва займе поміж експонентами головне місце.

В тій ціли вислано в жовтні 1932 р. інж. Стефанію Чижович, директора кооп. „У. Н. М.” до Америки. Для улекшення нашої роботи на американському ґрунті видано тоді цінник наших виробів у двох мовах: українській та анґлійській. І почалася підготовка. Зразу кооп. „У. Н. М.” обзнакомлювала американську публику зі своєю роботою виставками народнього мистецтва в Ню-Йорку, Скрентоні та Філяделфії. Виставки ці відбулися в грудні 1932 й січні 1933, збудили велике зацікавлення серед нашої й чужої публики. Внаслідок цього: доручення Союзу Українок Америки виконати зразкову колекцію виробів народнього мистецтва для світової виставки в Шікаґо.

Цілий перший піврік 1933 в Краю зайняла підготовка до виставки в Шікаґо. Американський ринок вимагав особливо уважного підходу до справи. Відмінний матеріял та зовсім інакші предмети домашнього вжитку (рушнички, обруси), потребували нового способу приміщення. При співпраці мистецьких сил та приспішеному темпі роботи вдалося розвязати це завдання.

Прийшлося працювати із іншими кустарними підприємствами: кооп. „Гуцульщина” в Косові, Спілка „Гуцульське Мистецтво” в Косові, О. О. Кульчицькі в Перемишлі (килими, деревні різьби) для обхоплення всіх ділянок народнього мистецтва. Оця практична співпраця показала, що обєднання всіх кустарних підприємств в одну централю є черговим завданням нашої промислової кооперації. Бо кустарне виробництво як ніяке інше вимагає порозуміння в справах спільного виступу. Ніяка інша галузь нашої промисловости не має так репрезентаційного значіння на зовні. Спроба практичного обєднання для виступу в Шікаґо та цінник кооп. „У. Н. М.”, виданий спільно з кооп. „Гуцульщина” в Косові показали, що перші кроки до цього порозуміння вже зроблені.

У другому півроці 1933 увага далі була звернена на американський ринок. Відпоручниця кооп. „У. Н. М.” п. Стефанія Чижович знаходила дальші можливости збуту поза виставкою в Шікаґо. Помимо упадку американської валюти та коштів висилки відпоручниці, можна було замкнути діловий рік 1933 із зиском.

Із праці видавництва здавала звіт інж. Лідія Бурачинська. Видавництво „Нова Хата” не зменшило за діловий рік 1933 своїх оборотів, що є доказом життєздатности часопису в часі кризи. Редакція „Нової Хати” старалася в першу чергу навязати звязок із читачками при помочі анкет (З жіночого будня, Як господаримо?) та дискусійних статтей (На марґінесі „Справи Моніки”). Взагалі актуальні відгуки на події дня, а зокрема на жіночі осяги в мистецтві, науці, спорті, творили головну тему часопису. Окрім цього й практична частина, випрацьована була уважно. Відділ ручних робіт ілюстрований мистецькими світлинами, богатий відділ мод (6—8 сторінок), трикотарство, приписи, господарські поради, давали змогу черпати з досвіду відомих фахівців. Дві таблиці колірових узорів, два аркуші взорів (фелон і хоругов) доповнювали відділ ручних робіт.

До Редакційної Колеґії належали: Ірина Бонковська, Лідія Бурачинська, Евгенія Вербицька, Марія Громницька, Ірина Гургула, Константина Малицька, Марія Морачевська, Олена Залізняк.

Видавництво „Нова Хата” розпочало в 1933 р. нову ділянку: видачу колірових листівок. Вже здавна відчувалася потреба репродукцій добрих творів нашого мистецтва. Щойно в цьому році, з огляду на зацікавлення американського ринку видано першу серію листівок. Як видавництво, присвячене дослідам над українською етнографією — зрепродуковано першу серію образків народньої ноші після картин С. Гординського, О. Кульчицької й М. Андрієнка.

Нарадами Заг. Зборів проводила голова Надзірної Ради, п. Ірина Бонковська. Виходячих членів Надзірної Ради пп. Стефанію Монцібович і Стефанію Савицьку-Матчакову вибрано поновно.

Білянс кооп. „У. Н. М.” представляється так:

БІЛЯНС ЗА РІК 1933.

З р-ку каси: готівка	35.57	
„ „ товарів: запас	6.451.35	
„ „ перерібки	1.065.61	322.84
„ „ готових робіт	3.384.49	755.39
„ „ склепу	763.45	168.40
„ „ видавництва	8.332.81	564.68
„ „ довжників і вірителів	17.327.99	24.877.48
„ „ римес	319.52	3.969.60
„ „ коштів завідування		1.070.00
„ „ переходового	224.90	692.45
„ „ запасного фонду		1.921.80
„ „ уділів		4.760.49
„ „ рухомостей	1.435.77	
„ „ П. К. О.	112.36	
„ „ страт і зисків		350.69
	39.453.82	**39.453.82**

РАХУНОК ЗИСКІВ І СТРАТ.

З р-ку товарів		3.424.34
„ „ коштів завідування	3.491.48	
„ „ відсотків і провізії	27.41	
„ „ рухомостей	364.63	
„ „ виставок	3.451.01	
„ „ видавництва		4.404.92
„ „ перерібки	153.08	
„ „ готових робіт		4.786.79
„ „ склепу	4.777.75	
До р-ку білянсу на рік 1934	350.69	
	12.616.05	**12.616.05**

З ТАБОРОВИХ КАРТИН..

БОНЦЯ

Появу її в таборі попередила картка ось такого змісту:

„Пересилаю Вам мою одиначку, Бонцю. Виховувалася серед чужих, у злиднях еміґрації. Не хотіла би я, щоби дитина очужинилася. Доставлю її перед від'їздом цілої валки дітвори на двірець"...

Підпис нечиткий.

Так попалася Бонця на Остодір.*) Мала, білявка, з голубими, великими очима, може яких пяти до шести років, та над свій вік розумна. Приліпочка. Коли питали, скільки її років, відповідала не загикуючися:

— Мама казала говорити, що сім...

— — — — — — — —

Вечоріло на Остодорі. Дітвора кінчала вечеру, мила в недалекому потоці їдунки і з гомоном бігла містком до кімнат оселі.

Долину над Лімницею поміж верхами залила хвиля мряки — мягкої, мов пух дитячої перинки. Гірські верхи стояли в молитовній екстазі, витягнувши в темно-голубе небо свої кучеряві голови.

Остодір.

Від оселі гомоніла дітвора, мов бджола літком у вулику. — Чимраз слабше. Укладалися до сну.

— Бонцю!

Бонця притулилася до впорядчиці, що годувала її з їдунки ложкою й задрімала. Стільки вражінь для малої головки... і стомилася.

— Бонцю, ходи спати!

Бонця ще міцніше притулюється до впорядчиці й крізь сон шепче:

— Я не хоцу до дому! Мама казала говорити, що маю сім років...

Василь Кархут.

*) Остодір, літня оселя біля Підлютого, де перебувають діти 7—14 літні.

I. НА СОКОЛІ БІЛЯ ПІДЛЮТОГО:

1. 22. VI. — 17. VII. **для хлопців** від 14. р. життя. Оплата 40 зол. Зголош. і інформ.: „Еко", Львів, Сикстуська 29.
2. 17. VII. — 11. VIII. **для дівчат** від 14. р. життя. Оплата 40 зол. Зголош. і інформ.: Л. Мрицівна, Зем. Банк Гіп., Львів, Словацького 14.
3. 15. VIII. — 25. VIII. **для впорядчиків осель.** Оплата 20 зол. Зголош. і інформ.: „Еко", Львів, Сикстуська 29

II. НА ОСТОДОРІ БІЛЯ ПІДЛЮТОГО:

1. 20. VI. — 17. VII. **для хлопців** до 14. р. життя. Оплата 45 зол. Зголош. і інформ.: „Еко", Львів, Сикстуська 29.
2. 17. VII. — 14. VIII. **для дівчат** до 14. р. життя. Оплата 45 зол. Зголош. і інформ.: М. Коржинська, Укр. Книгарня, Львів, Рутовського 22.
3. 15. VIII. — 25. VIII. **для впорядчиків** осель. Оплата 20 зол. Зголош.: Л. Мрицівна, Зем. Банк Гіп., Львів, Словацького 14.

III. В СТАРЯВІ БІЛЯ ХИРОВА:

1. 20. VI. — 16. VII. **для дівчат** до 18. р. життя. Оплата 40 зол. Зголош.: Дир. Л. Бачинський, Перемишль, Татарська 4.
2. 17. VII. — 14. VIII. **для дітий** до 14. р. життя. Оплата 40 зол. Зголошення: Дир. Л. Бачинський, Перемишль, Татарська 4.

Зголошення до всіх осель до 1. червня 1934. р. — Письменні інформації уділюється тільки за надісланням пошт. значка.

ЕЛЯ ОЛЕСНИЦЬКА.

ПРО ЕСТЕТИКУ ОДЯГУ

(Із гутірки на повищу тему в Союзі Українок дня 8. травня ц. р.)

Добрий, елеґантний одяг — це в першу чергу завдання естетики. Гарна приємна краска, добрий крій дає естетичне вдовілля. А ми знаємо, що воно є одним із наймогутніших імпульсів у розвою людської культури. Ніцше сказав навіть, що естетика є оправданням існування цілого всесвіту (Народини Траґедії). Йому завдячує своє існування — мистецтво.

Мистецтво є виразом туги за кращим, сильнішим світом. Оцю вимріяну дійсність обхоплює маляр краскою на полотні, письменник малює її в книжці, а музика передає свої думки ріжними скалями звуків. А прикладне мистецтво здійснює свої мрії тут же, в нашому буденному житті. На хатньому уладженні, яке може бути просте й компліковане, темне і ясне. На нашому одязі, який переходить безліч перемін, званих модою. І на наших товариських взаєминах, настроях і бажаннях.

Всі ці чинники залежні від себе. Знаємо, що в старинній Греції, повній руху та соняшного світла бачили ми ясну, повну воздуху хату, одяг невибагливий, але природний. Схолястичне середновіччя ґравітувало до сірого, чернечого „габіту". В ренесансі неначе знову віджило життєве вдовілля давніх грецьких часів. А барок і рококо, це вже химери вирафінуваної культури та накопичення форм і красок.

В кожному часі проявлялося естетичне вдовілля в якійсь формі. Це враження є перше й могутнє. Уявім собі на сцені добру артистку, що грає в гарній, сильній пєсі. На ній незугарна, помята сукня. Вона подратує нас відразу немило. Дальша гра не затре цього враження. Весь час памятатимемо цю невідповідну сукню, яка не дає нам спокійно слухати слів. Вона вносить дізгармонію в загальне враження.

Те саме і з нашим щоденним життям. Воно є сценою, на якій кожний із нас відграє життям призначену йому ролю. Від зовнішних обставин, від першого враження залежить часто дуже багато. Отже тому дуже важне те, як, коли і кому треба одягатися.

Обговорюю ці три питання тому, що моя фахова практика навчила мене, що тут найчастіше бракує нам ясної відповіді. Наслідком цього: зле й невідповідне примінення одягу до пори, дня й нагоди. Якщо не можна мати відповідних тоалет для кожної нагоди, треба нам памятати те, що краще вбрати нам менш вибагливу тоалету на святочну нагоду, ніж навпаки. Як дивовижно виглядає жінка в виношеній візитовій сукні, чи вибагливому плащі підчас закупів на ринку, чи в залізничому вагоні, а навіть рано в церкві! Вже далеко симпатичніше бачити її (що є також невідповідним) в звичайній спортовій суконці в театрі, чи на концерті. З того виходить, що коли хто не в силі справити собі сукню передполудневу й вечірну, нехай справить собі першу і зможе нею користуватись із кращим успіхом. Особливо невідрадно тут представляється провінція. Нашим знайомим, що приїздять врядигоди до Львова дуже трудно зрозуміти, що найпотрібніші для них це сукні спортові. Тому вони часто вже здалека леґітимуються провінцією, невідповідним одягом для подорожі.

Дальше треба памятати, що всякий одяг треба примінювати індивідуально. Всяка постать вимагає іншого підходу. Тут треба памятати, що особи повні повинні раз на завсіди зріктися ярких красок, великих узорів, поперечних смуг. З красок ясних не вільно носити їм рожевавих відтінків, ні в сукнях, ні в панчохах. Але повнота, чи стрункість це тільки зовнішні признаки типу. Треба добре виробленого смаку, великої фахової практики і змислу для комбінування, щоби влучно пристосувати одяг до індивідуальности жінки. Часто рішає невеличке посунення одної прикраси вижче, чи нижче, щоби підкреслити відповідно дану сильветку. Відколи жіноче кравецтво почали трактувати по мистецьки, зявився тут новий напрям, званий моделюванням. Лише при помочі цього способу шиття можна тоалету індивідуально пристосувати та підчеркнути всі додатні, а затерти всі відємні прикмети постаті.

На жаль у нас ще мало розуміють вагу цього індивідуального шиття. Стараються заощадити на матеріялі, чи на дешевій кравецькій роботі. Ощаджування є оправдане в теперішніх важких часах. Але ощаджувати треба також пляново. Чи в бавовняній, епонжовій або полотняній тканині не можна виглядати елеґантно, якщо вона гарно й модно зроблена? Коли вибирати поміж добірним шиттям і матеріялом, мусимо зупинитися на першім. Зле лежача сукня з доброго матеряльу не буде довше носитися, як добре зроблена з дешевшого. Матеріял, що нас коштував дорожче, тяжче нам викинути; ми стараємося його переробити й сукня коштує нас наново. А добрий і елеґантний фасон навіть із дешевшого матеріялу завжди робитиме краще враження.

НОВІ КНИЖКИ

О. Кисілевська. ШВАЙЦАРІЯ. Коломия, 1933, ст. 211.

Нова книжка О. Кисілевської — „Швайцарія" — це дорогоцінний вклад в нашу, доволі бідну літературу подорожів та описів чужих країн.

Книжка написана з великою пошаною і любовью до культурно-національних і соціяльно-політичних основ того краю, що його мешканці у вічній боротьбі з твердою природою зуміли виплекати у себе безпримірний героїзм і посвяту в обороні своєї волі, а рівночасно закріпили в себе високі прінципи індивідуальної та соціяльної етики, — яких і по нинішний день не стрічаємо в жадній европейській чи позаевропейській країні.

Невибагливою простотою свого слова зуміла авторка вичарувати в уяві читача всю красу цеї казочної країни. Перед очима пересуваються образи сніжнобілих, осяяних сонцем верхів, мінливих барвистих долин, спокійних чи схвилюваних вод. При читанні цеї книжки родиться мрія про те, щоби на власні очі побачити цю дивну красу. Та крім мрії родиться ще й подив для праці цього малого невтомного народу та пекучий біль, чому і нам не повеличатись би такими досягами на полі культурнім і господарськім. Авторка доволі часто наводить порівнання досягнень швайцарців з культурним та економічним станом нашої Гуцульщини. Яка ріжниця в побуті та матеріяльному положенні швайцарських і наших верховинців! Та приклад швайцарців, їх господарський розвиток і державний лад — кріпить віру в силу праці і в поступ міжнародніх взаємин.

Книжка написана гарною мовою, трохи забарвленою гуцульським діялектом. Видана по мистецьки на гарному папері, з мистецькою окладинкою В. Дядинюка.

Поручити її треба усім, хто любить красу природи і працю людських рук. Прекрасна лектура теж для доростаючої молоді. Вона, своєю силою молодою — візьметься втілювати недосяжні мрії в дійсність. (м.)

О. СИРЧАН.

У ЗВОРИ БЕСКИДУ

Чи хочете поїхати в гори та побачити красу наших Карпат? Колись у своїх „Враженнях з подорожі" зазначила Олена Галичанка, що хоч наші Карпати уступають красою перед кримськими горами, то всетаки гарніші від Яйли, більш оживлені, приманчиві і не так небезпечні як нпр. Татри, могутні наготою своїх зрадливих скель, чи Альпи піднебні й заморожені ледівцями. — Спробуйте спершу поїхати в Бескиди залізничим шляхом зі Львова до Лавочного, заки відважитесь побачити Чорногору.

Виїжджаєте раннім поїздом, що котиться по рівнині аж до Стрия. Глядите крізь вікно. Ніби нема на що дивитись. Десь трохи лісу, каміння коло Щирця, понурий Дністер коло Миколаєва. А під Стриєм побачите з вікна, як на обрію замайоріють гори, а коли переїдете Стрий, бовванітимуть у синяві верхи Карпат і скоро зявиться їх підніжжя. На перестанку *Синевідсько—Бубнище* висядете і дорогою попри *Тишовницю* підіть поглянути на скелі в Бубнищі, що колись подібно як комори в Розгірчу й Урічі служили за приют пустиножителям, які будували тут храми для побожних.

З Бубнища можете дійти до *Поляниці*, а звідти далі здовж річки Сукелі до гірської залізнички, яка завезе вас до *Болехова.* Та не йдіть тудою, а переночуйте в Поляниці. Ранком заверніть горі здовж річки *Сукелі* і пошукайте верха з такоюж назвою, де вона випливає. Тут знайдете дорогу до *Камінки*, а звідси здовж річки Камінки йдіть до залізничого перестанку *Дубини.* Не спішіться, а пригляньтесь красі природи. Здовж правого берегу Камінки йде дорога. По лівій стороні скельні маси збились і творять високу недоступну стіну. Там пишаються вікові ялиці та врядигоди витають у себе вуйка-бурмила. А правою стороною каменюки розсілись дикими вивертами і заглядають зпоміж лісів. В одному місці лівого стінного берега побачите немов витесану камяну плиту і вирізану на ній кирилицею стрілецьку пісню з 1914 р. про Червону Калину. Даремне старається її знищити сила природи й людських рук. Більше не йдіть того дня, а заночуйте у *лісничівці.* Отже долі Камінкою зійдете до Дубини й побачите останні дуби на цій висоті. Пращайте їх, сідайте на залізницю: гайда на *Сколе.* Шукайте по правій стороні верху *Парашки* (1271 м.). Залізничий шлях тягнеться здовж Опору, що вється поміж скелями, минає каміноломи Ґредлів, тупель, верх *Зелемінь* по лівому березі, у якого підніжжя простягнувся його менший брат *Святослав,* що заховав переказ про окаянного братовбивника.

Підїжджаєте до *Гребенова.* Тут треба висісти. Бо в цій кліматичній околиці стрінетеся теж із більшим числом наших літників. Два кільометри дальше зайдете до *Зелемянки,* де є теж лічничі купелі. А коли їх не бажаєте, купайтеся в Гребенові в Опорі та грійтеся на сонці. Знайдете тут і товариство, а час мине вам весело, що не схаменетесь, як мине літо.

Але перед поворотом не опустіть нагоди побачити *Тухлю* та її долину Захара Беркута, прегарні звори Рожанки, де Миколи Устіянович жив і писав про месть верховинців. А вступіть і до *Славська* та загляньте до церкви на образи Корнила Устіяновича та до лещатарської домівки КЛК. Тут і в селі найдете багато укр. літників. Підіть на *Тростян* і *Присліп* та зробіть собі смак на лещатарську прогульку зимою. Як маєте дозвіл перейти границю, поїдете через *Лавочне* на чеську сторону і випийте доброго та дешевого вина.

У зворах Бескиду проживете ціле літо і вернете здорові та свіжі до дальшої праці. Але не засиджуйтеся на літнищі при картах, а читайте живу карту природи.

ПРОГУЛЬКИ Й ВІКЕНДИ

Америка, прамати прогульок та вікендів, сотворила вже цілий вікендовий промисл. Знайдете там крамниці з догідним прогульковим убранням, особливим вікендовим начинням, та спеціяльними ґрамофонами. Можливо, що є й вікендові автомобілі. Але для нас воно неміродатне. Ми щойно в початках своєї туристики і мусимо створити також виряд для неї.

Знаємо вже, що одяг повинен бути легкий і вигідний. Спортовий костюм все ще вважають найдогіднішим туристичним вбранням. У спортовій спідниці можна сісти денебудь, вона не підреться легко від лісових гілок. Коли за горячо, можна скинути жакет і мандрувати в блюзці. А в холодний вечір, чи на дощі завжди жакет придасться. А коли спортовий костюм здаватиметься покищо недосяжним, (хоча можна би на ту ціль переробити стару спідницю й жакет із ріжного навіть матеріялу), то вистерігайтеся в першу чергу суконок полотняних або батистових. Ще й до того ясних. Все це скоро вимнеться, сплямиться живицею, зазелениться й суконка і власничка її почуває себе несвіжо... Тоді вже краще надягнути якусь суконку із модного тепер епонжу в смужки, а до наплечника взяти на холодні вечорі теплий светр.

Черевики на низьких каблуках, очевидно. Добрі шнуровані (Батя продає їх дуже дешево) зі скарпитками. Скарпиток узяти кілька пар на зміну. Відпічнім від панчіх, ну й від підвязок, що їх придержують!

Білля небогато. Одну-дві сорочинки, запасні штанята й піжаму на ніч. Жіноче білля тепер таке тонке й легке, що займає в наплечнику найменше місця.

Його треба було згадати на початку. Бо він у туристичному виряді найважніший. Треба, щоби був догідний, не надто великий, мав широкі ремені (вузькі вїдаються в тіло) і не був перевантажений. На самому споді білля (його добуваємо раз на два-три дні). Зверху накладаємо дальші предмети, напр. светер, запасові черевики, а згори припаси їжі.

Пакування їжі це нелегка річ. При прогульках ми дуже часто занедбуємо цю сторінку справи. А недогідно запакована їжа не тільки тратить естетичний вигляд, але й часто скорше псується. Паперові торбинки легко друться, тому найкраще заступити їх полотняними, які можна випрати по кожній прогульці. Зверху назначити їх якимсь значком, щоби ми не мусіли розвязувати кожну, шукаючи цукру чи крупів. Масла на прогульки не беремо. Його заступить мягкий сметанковий сир „Маслосоюза" (не пікантний!), який добре запакований і не топиться від горяча. Із солодощів добре годяться на прогульку медівнички, коржики, бісквіти, що довго держаться. Смакують до чаю або солодкого молока. Не завадить також плитка молошної чеколяди.

Хто дуже терпить спрагою, повинен брати зі собою фляшку слабого чаю з цитриновим соком. Взагалі спрага це річ, що часто дошкулює на лоні природи. Тому й повинні туристи по можности заосмотрити себе в посудину до пиття власну, щоби не мусіли позичати по дорозі з першої стрічної хати. Алюмінієві кубки тепер недорогі. Але кому це видається непотрібним видатком, може помогти собі звичайним горнятком. Коли воно стовчеться — невелика шкода. В сусідному містечку можна нове купити.

Хліб завивати завжди в серветку. Він не висохне так скоро (ще й коли серветку покропимо злегка) і сер-

(Докінчення на ст. 28).

З ЖІНОЧОЇ ПРАЦІ.*)

ГОТЕЛЯРСТВО

Кінець шкільного року. Радісно всміхнене личко й гарне свідоцтво приносить доня до дому. Перед нею роскішний, безжурний час вакацій.

Але за ним встає вже марево нової турботи: фахового вишколу. Яке вибрати звання? Якого часу потрібно на вишкіл? Якого накладу гроша? І чи не грозить їй по всіх тих зусиллях нове лихо: безробіття?

Подумаймо тому над жіночими професіями. Обміркуймо їх вигоди й невигоди. Вишукаймо нові, незаймані досі ділянки. Щоби використати всі можливости, зайняти всюди своє місце.

От хочби готелярство. Дехто здивується, що для цього треба спеціяльної школи. Давніше, мовляв, готелярами були власники готелів. І така школа може хиба мати значіння для заможних, що зужитковують потім знання у власному підприємстві.

Це напевне. Але існують великанські заведення, готелі, або пенсіонати, що дають роботу цілому рядові управителів. Існують літні купелеві заведення, що винаймають ресторан за дешеву ціну. Маємо вже власні купелеві місцевости й літнища, де напевне пошукують людей із фаховим знанням і практикою.

Готелярсько-Промислова школа в Закопанім триває 2 роки.

До відділу для управительок пенсіонатів і т. п. приймають кандидаток у віці від 18 літ, що мають укінчених щонайменше 6 кляс середньої школи.

З теоретичних предметів учать: книговодство, кореспонденцію, рахунки і пенсіонатово - готелярську калькуляцію, товарознавство, туристичну ґеоґрафію, німецьку мову, дієтетику, науку про засоби споживчі, науку про фахи і естетику мешкань. При науці цих предметів учениці відбувають цілу низку прогульок до санаторій, пенсіонатів, готелів і т. п.

При школі істнує „пенсіонат для гостей", отворений в літнім і зимовім сезоні, який дає ученицям можливість пізнати цілу низку праць з практичної адміністрації. Другим варстатом праці — це інтернат, де замісцеві учениці цеї школи за оплатою 60 зол. місячно одержують мешкання з повним утриманням.

Вписове 10 зол., адміністраційна такса 65 зол. піврічно. Незаможні учениці можуть користати з 50% знижки.

Зголошення до школи приймає канцелярія школи від 1. червня ц. р.

Кандидаток приймають на основі предложених свідоцтв. До подання крім останнього свідоцтва треба долучити витяг метрики уродження і лікарське свідоцтво. Наука розпочинається 15. жовтня ц. р. і триває до 15. вересня слідуючого року з 6-ти тижневою перервою від 15. квітня до кінця травня.

При готелярсько-промисловій школі існує ще однорічний курс варення й домашнього господарства в ресторанах. Вишколює управителів харчівень та бурс, які спочивають у нас здебільшого в нефахових руках. Сюди приймають учениць, що покінчили щонайменше 6 кляс народньої школи.

Вписове 5 зол., адмін. такса 45 зол. піврічно. Незаможні дістають знижку до 15 зол. Удержання в інтернаті за оплатою 60 зол. місячно. Початок науки також 15. жовтня.

---

*) Починаємо нову рубрику: обговорення ріжних жіночих професій та підготовку до них.

СОФІЯ ЯБЛОНСЬКА.

У КИТАЙСЬКОМУ ЗАЇЗДІ

Підчас моєї першої довшої мандрівки до Лю-Фенґ-у (350 км. — туди й назад, що рівняється 10 дням їзди) я рішила подорожувати по китайськи, цебто без жадних европейських вигід.

Зараз же першої ночі в китайськім заїзді в Ан-Нін-Чау, я відразу зрозуміла свою помилку та недосяжність мого бажання подорожувати в Китаю „по китайськи".

Китайські заїзди мають звичайно, окрім величезного подвіря, де є загорода для коней і мулів, одну спільну, велику кімнату (коли можна її так назвати) із рядом широких лавок попід стінами, де покотом, один побіч одного, сплять поганячі караван. В більших заїздах є ще інша кімната тільки з двома лавками, яка призначена для вибраних подорожних, хоч при недостачі місця вона служить і звичайним караванникам. Сморід, бруд, завіси павутиння, саджа, копіть від вогню без коминів, а врешті блохи та воші підчас моєї першої ночі в китайському заїзді переконали мене про мою необережність. Найтяжче було мені звикнути до льокальних „звірюк". Це зрештою одинока річ, до якої я ще досі не звикла в Китаю.

До Ан-нін-Чау приїхала я втомлена й голодна. Не зважаючи на неапетитний вигляд похідної китайської кухні, що стояла побіч заїзду, я рішила щось перекусити. На вид старого китайця, що брудними ганчірками витирав посудину, в яку потім накинув для мене галушок, хоч голодна, я мусіла спершу вилаяти себе за пересадливу вражливість, заки рішилася проковтнути першу галушку. Потім галушки мов би самі влазили в горло, а навіть признаюся, смак їх був зовсім приємний. Це тільки перший крок видається таким трудним, сказала я собі. По цій ситій вечері, ще більше відчуваючи забуту в голоді втому, я пішла до заїзду на ніч.

Ще більше ніж ганчірки китайського куховара, у заїзді збентежив мене вигляд „спеціяльної" комори, в якій я мала спати. Сморід, бруд а навіть груба верства засохлого гною були там такі, що я справді не знала, який вибрати на лавці куток до спання.

Колиб у мене було похідне ліжко, то зовсім що іншого...

Але, вирішивши подорожувати без „витребеньків", у моїй наївній погорді до цього роду вигід, я взяла зі собою тільки кілька коців, що мали заступити мені ліжко та постіль. Вже по тій першій ночі я зрозуміла мою помилку.

Похідне ліжко! Його можна розставити будь де, посередині хати, а вложивши його чотири ноги у глечики з водою, можна спокійно спати на ньому, здаля від усіх блощиць, комарів, блох та інших „кровопійців". Але з коцами, на тих самих лавках, де перед тим спали тисячі погонячів, це зовсім інша справа. Не бачучи іншого виходу, я врешті постелила на лавці свої коци та лягла на цю невигідну лежанку, переконуючи себе заснути. Але цілу ніч до рана я навіть не заплющила очей. Важко уявити собі армію блощиць, вошей та блох, що облізли мене цілу, хапчиві на мою нову шкіру та на чужинну кров.

В часі цієї нескінченої ночі я „непохитно" рішила вернути назад до Юнанфу за похідним ліжком та за запасом консервів, хоч, зараз-же вранці змінила я цей нічний намір, переконуючи себе, що не годиться вертати з першої, невдалої виправи.

Виправа мусіла вдатися, я мусіла звикнути, отже поїхала далі в подорож до Лю-Фенґ.

Краще булоб мені зразу завернути! Два тижні пізніше, по повороті з цієї першої безталанної виправи — якої одиноким осягненим успіхом було моє завзяття, — я мусіла більше ніж місяць лічити моє покусане тіло. Ціле щастя, що я вернула без дезентерії! Від толі зрозуміла я конечність возити зі собою похідне ліжко та деякі запаси їжі.

Тепер уже практичніша та більше досвідчена в подорожуванні по Юнані, я не тільки, що вожу зі собою все, що треба, а надто по селах дуже охотно вимиваю непривітні, брудні та іноді небезпечні заїзди, вдоволяючися китайськими пагодами (святинями). Там

Підчас моєї першої довшої мандрівки до Лю-Фенґу, я рішила подорожувати по китайськи...

завсіди знайдеться куток, де примостять на ніч „побожного подорожника". Щоби переконати буддійських бонзів (рід монахів) про мою побожність, я, зараз же на порозі жертвую „богам" кілька юнанських долярів. (Вартість 10 долярів = 4 зол.).

По цій офірі, зовсім переконані щодо моєї побожности, бонзи відчиняють переді мною двері гостинної кімнати. Іноді, коли паґода маленька, відступають мені навіть свою комору.

В тих паґодах, окрім чарівного положення, пітореску їхніх будівель, зелених довколишніх садів, квітів та різьблених богів, я знаходжу свіже повітря, ще й із запахом ладану (кадила), що горить перед Буддою. Поза тими естетичними втіхами, я ціню також дуже високо практичні вигоди тих захисних паґод, як дах пад головою, чисту окрему кімнату й гарячий чай. Майже завсіди й для моєї малесенької каравани знайдеться приміщення в паґоді — а коли ні, то мої „невільники" й коні йдуть на ніч до заїзду.

Ці святині (паґоди) мають звичайно три окремі подвіря та будівлі: для богів, бонзів, та вірних подорожних. На останньому подвірю, де посередині росте заквітчаний сад, знаходиться моя кімната. Розложивши мій баґаж, я беруся варити собі вечеру, в чому помагає мені мій вправний слуга. Внедовзі бонза приносить круглий горщок, де жевріє деревляне вугілля, яке він заздалегідь роздмухав своїм нерозлучним вахлярем. На цім вугіллю вариться моя їжа, яка звичайно складається з городовини та шматка мяса або риби. Хліб заступає мені риж. З огляду на те, що риж треба довго варити, я звичайно купую його в бонзів або у китайських куховарів.

На десер бонза приносить мені кілька соковитих овочів. По вечері виходжу оглядати місто або оселю, в якій я зупинилася на ніч. Вернувшися до паґоди, застаю вже в моїй кімнаті розставлене похідне ліжко, яке мій слуга обійняв з усіх боків тюлем, проти комарів — носіїв малярії.

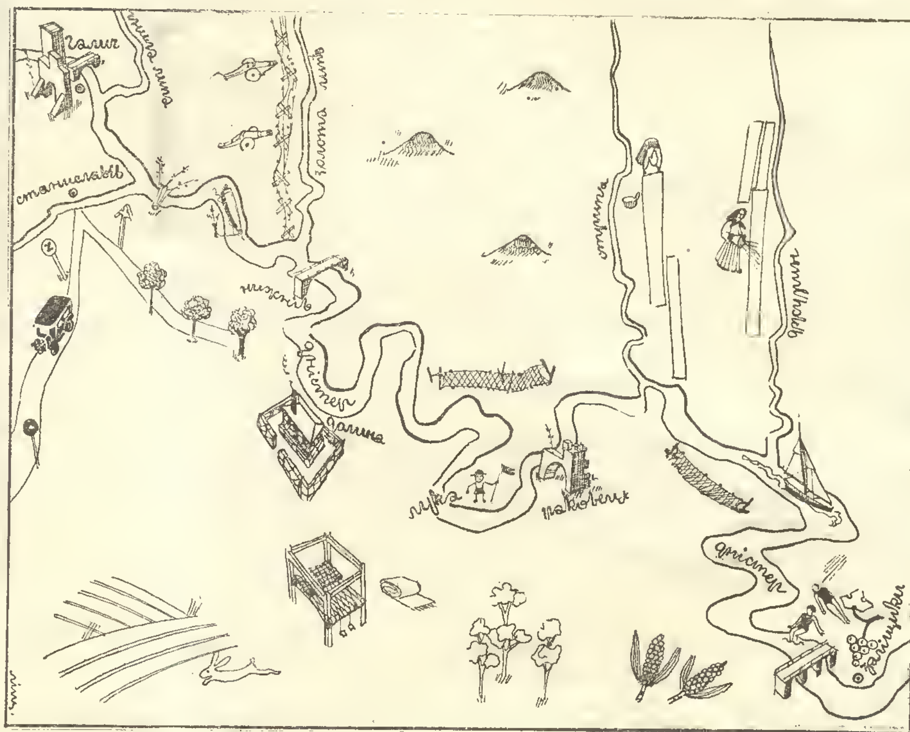
Ранком будить мене хор птахів у саді, та звуки ґонґу й дзвонів, що бють ритмічну міру в часі молитви бонзів. Здаля прилітають відірвані звуки скандованої молитви та глухий тупіт кроків маршу, яким годинами ходять довкола вірні слуги Будди. Ці паґоди, це справжні оази відпочинку та спокою в часі моїх утомливих мандрівок. Мабуть тому, з вдячности для них за це, я ще досі не посміла спрофанувати їх моєю цікавістю кінооператора. Поправді моя хапчивість на гарні світлини є така сильна, що вона напевно поборола б у мені це почуття вдячности. Колиб не боязнь наразити собі раз на завсіди довіря всіх бонзів! Знаючи ворожість бонзів до апаратів — які відтворюють обличчя людини — а тим самим бога, бо кожна людина, це є частинка бога — я не тільки не пробую фільмувати ані фотоґрафувати бонзів, ні їхніх богів, ні їхніх святинь, а навіть перед вїздом у паґоду, пильно прикриваю всі мої апарати, щоб їх видом не викликати в них недовіря.

ВОДНА ПРОГУЛЬКА

Може ви схотілиб вибратися в водну мандрівку? Не повірите, як це приємно. Минаєте денно десятки кілометрів, забудете на воді рахубу днів і годин. Час буде поділений на удари весел, замість поділу на секунди (бо чейже не схочете плисти коштом самої води). Вода дасть вам душевну рівновагу, таку як її плесо... Вгорі сонце на блакиті неба і в воді сонце. Ви пливете, вода пливе, хмарки пливуть і на небі й під водою... На полях дозріває пшениця, соняшники, кукурудза й ходять люди з темними обличчями й золотими серцями.

Візьмім собі для приміру такий „безпечний" для початкуючих відтинок, як Дністер від Галича до Заліщик.

В Галичі оглянете звалища княжого замку, в Маріямполі давні руїни, а в Раківці мальовничу башту. Будете бачити як вливається до Дністра „та золотая Липа". Пропливати будете тими місцями, де були пластові табори й де ганяли пластові човни. А в Заліщиках накупите морель, винограду, кавунів і відвідаєте за перепусткою зелену Буковину.

Харчевих продуктів не треба брати зі собою. В кожному стрічному селі можна зупинитися на нічліг та накупити харчів. Селяне відносяться до наших прогульковців з незвичайною дбайливістю. Вони привикли вже до безнастанного руху на Дністрі, де кожного літа сотками перепливають чужинці і радіють всякій зустрічі зі своїми людьми.

Така плавба в скорому темпі вимагає около 5 днів часу, повільніша, з перестанками по селах може протягнутися й місяць. Човно може бути двояке: велике на 6—8 осіб, або каяк двоособовий. Транспорт човна поїздом не оплатиться, тому найкраще його купити на місці, або спровадити водою. Зате привіз за каяк мінімальний. Човен можна продати в Заліщиках або околиці за половину ціни.

Ярослав Коваль.

КОНКУРС РУЧНИХ РОБІТ

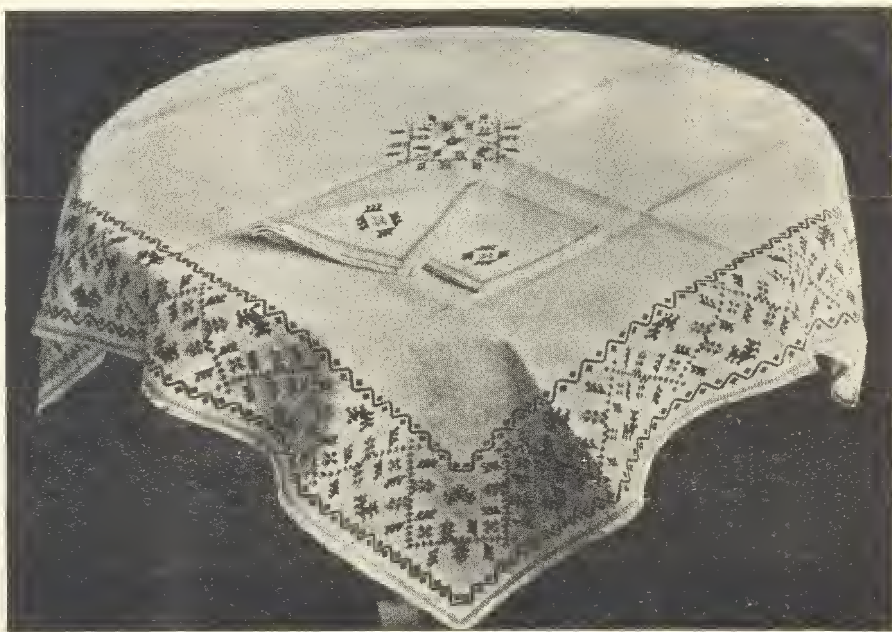
Якраз у десятиліття свойого існування редакція журналу „Нова Хата" оголосила конкурс на ручні роботи з приміненням народніх вишивок. Маючи це на увазі, жюрі віднеслося до надісланих, конкурсових робіт як до висліду десятилітньої праці журналу „Нова Хата" над плеканням народніх вишивок. У своїх статтях, ілюстраціях, колірових таблицях узорів — журнал обзнайомлював із вишивками ріжних сторін, подавав узори давніші й новітні, розглядав орнаментальні, технічні й кольористичні цінності та доцільність приміненння народніх вишивок — вкінці пробував ріжних способів їхнього примінення до модерного одягу й хатньої обстанови.

Назагал надісланий матеріял стверджує, що вишивка є улюбленою прикрасою ужиткових предметів; вказують на це надіслані із ріжних сторін, чисельні: настільники, серветки, рушники, завіски, подушки, навіть альбоми, — а з одягу блюзки, фартушки, краватки, торбочки.. Технічно вишивки є виведені назагал по майстерськи (особливо низинні п. Ст Ґронської з Більча Золотого). У приміненні ріжних технічних способів вишивання бачимо позитивний вислід пропаганди „Нової Хати", що зуміла окрім хрестиків звернути увагу на народній стіб позаігольний, кручений, низинку, мережання й гаптування, ріжні способи заволікування й плетення тороків. Майже всі надіслані предмети повторюють зразки, подавані протягом літ в „Н. Х.", задержуючи часто навіть розложення мотиву. Учасниці конкурсу покористувалися отже зразками вишивок „Нової Хати", як узорами до копіювання. Без порівнання цікавіший та більше цінний був би вислід конкурсу, коли б учасниці — були розглянули докладно народні вишивки своєї місцевости — околиці та вибрали з них найбільше характеристичні й пригожі до примінення. Це було би дозволило відкрити багато незнаних мотивів та витворити цікаві зразки у пристосуванні їх. Пильний розгляд вишивок — нпр. на зразковій, народній сільській сорочці — був би насунув багато цікавих думок про спосіб примінення прикраси, її доцільність і залежність від ужитковости предмету, був би вплинув на корисне розложення й композицію цілого рисунку, був би поміг в укладі мотивів і краскових площин.

Найбільше характеристичні й цікаві є викінчення робіт. Чи то обмітка, чи мережка, чи ріжні способи плетення тороків, мережання є назагал нові й оригінальні. Дуже вдатним є прикрашення горішньої частини фартушка п. Олени Яричківської з Жураків, вузенькими поздовжними пасмами із чорно-червоних кілочок і черток; таке уложення дуже гарно виповняє площину. Денеде, як нпр., у завісці п. Ст. Ґронської з Більча Золотого, слід відмітити хист і зрозуміння для композиції рисунку, що, хоч розложений на трьох частинах, заховує повну одноцільність та підкреслює основні лінії площини.

Коли переноситься у вишивку мотив, вирізаний в дереві, чи мальований на кераміці, треба його так переробити, щоби затримав ціхи первісної техніки, а достосувався до вишивання. Тому надіслані 2 подушки (одна з керамічним мотивом, друга з мотивом, перенесеним із гуцульської деревляної різьби) не роблять милого враження, бо заховують всю остроту й різання в дереві та керамічного прикрашування.

Із надісланих праць жюрі відмітило три: настільник із серветками (у виконанні п. Наді Гичко, Рипяна) для першої нагороди, серветку (у виконанні п. Кандової, Михновець) для другої, та завіску (у виконанні п. Стефанії Ґронської з Більча Золотого) для третьої. Настільник п. Н. Гичко є зразковий під оглядом виконання та вдатно пристосовує прикрасу: на чотирокутній площині уложено прибережною рамою стилізований, квітчастий мотив і виконано його полтавським вирізуванням і гаптуванням.

Із конкурсу ручних робіт, влаштованого нашим журналом: Настільник із серветками нагороджений першою нагородою (50 зол.). Власниця: п. Надя Гичко, Рипяна. Матеріял: тонке біле полотно. Довкруги широкий вирізуваний взір в красках: блідо-оріховій і помідоровій.

Нагороджена серветка п. Кандової пристосовує оригінальний мотив, розкрашений барвними нитками при загальному червоному тоні та настелює вишивку кругом берега. Добре відчування залежности прикраси від предмету, його матеріялу та примінення, влучне розложення кольористичних плям і бездоганне виконання — це прикмети нагородженої роботи.

Завіску п. Ґронської з білого тусору виріжнено задля вдатного примінення прикраси до матеріялу. Тендітна буковинська вишивка добре підходить до легкости опалю, її пасмове уложення добре підкреслює позем та прямовісні лінії поодиноких частин завіски. Трудно погодитися тільки з розложенням мотивів на лямбрекіні, що не дає одноцільности рисунку.

Всім учасницям конкурсу належиться повне признання за їх труд. Надіслані ними праці доказали, що праця „Нової Хати" над поширенням і плеканням народніх вишивок є продуктивна й находить широкий відгук серед читачок. Праці учасниць конкурсу склали цікавий матеріял для висновків про дотеперішню працю „Нової Хати" та вироблення вказівок на будуче.

ОЛЬГА ЛІЩИНСЬКА.

ОВОЧЕВІ ПЕРЕТВОРИ

Входимо в сезон найбільших ласк природи — овочів. Щоби не змарнувати найцінніщого її дару, треба обходитися з овочами вміло. Самим вже збиранням для консумції і на перетвори можемо піднести їх вартість. Якість і доброта, то є смак і запах, по більшій части залежні від степеня зрілости. Всі відміни літні й ранні осінні збираємо зрілими, коли хочемо споживати їх сейчас або переробляти на конфітури; на передодні дозрівання, коли вони призначені до транспорту або продажі.

Відміни пізні — осінні і зимові зриваємо як найпізніше, щоби вони вспіли витворити якнайбільшу скількість своєрідного цукру і набрали соковитости. Цей процес відбувається щойно по витворенні цукру.

Овочі є продуктом сезоновим як і ярини, і тривалість їх дуже обмежена.

Найпростіше зужиємо овочі в сирому стані і тоді овоч одержує найвищу ціну. Але консументи ставлять щодо якости великі вимоги.

В городі побіч добірних — першої якости овочів, є і дрібний, вітром стрясений плід, який можна переробити на ріжнородні консерви, як мармеляди, повила, ґалярети та суш.

На заварювання надається лише овоч свіжий, дозрілий та добірної якости.

Аґрест зриваємо на конфітуру щойно тоді, коли овочі розвинуться, а не дійшли ще до повної зрілости. Ягоди повинні бути ще зелені і тверді.

Порічки збираємо цілком дозрілі. Їх можна держати на корчах довго, аж завважимо, що поодинокі ягоди вянуть і опадають — тоді набирають солодкого смаку.

Полуниці, суниці і малини мають свій час збору, коли ягоди цілком дозріють.

Овочі дрібні збираємо того дня, коли їх варимо. Вибирати лише дозрілі і непотовчені. Ягоди, що пустили сок, потовклися через зривання або перезрілі, на заварювання не надаються. Їх можна вжити на мармеляди, ґалярети, повила та джеми.

Цінний матеріял для ріжних перетворів є чорна порічка. Мало відома і в нас недоцінена. Послідні досліди викрили, що порічки ці мають у собі велику скількість вітамін Ц. Цих вітамін мають вони двічи стільки, що суниці, чотири рази стільки, що малини й аґрест, в двадцять разів більше, як яблука. Чорна порічка є рівновартісна під оглядом вітамін з такими овочами, як цитрини та помаранчі. Навіть перетвори чорної порічки заключають багато вітамін.

Кістянки, як вишні, черешні та сливи, призначені на заварювання, треба зривати цілком дозрілі.

Збір овочів повинен відбуватися в погідний день. Овочі зрошені дощем мусять обсохнути. Найвідповіднішою порою є вчасний ранок, коли роси на них вже нема.

Куповані овочі переходять з рук до рук і набираються бактерій, які викликують (в літніх місяцях) поважні занедужання. Щоби овочі не тратили гарного вигляду треба полокати їх осторожно. Тонкою верствою розложені на сито, сполікуємо їх кілька разів! Добре надається до того городова підливачка зі ситком, якщо вона чисто удержана. По кождім ужиттю витерти її на сухо і прикрити.

Не всі овочі можна переховати довго свіжі, тому робимо консерви, щоби нашу кухню уріжнороднити в зимовім часі.

Конфітура — це цілі овочі, смажені на соковику. Соковик (сироп) заварюємо й шумуємо. На 1 кґ. овочів даємо $1^1/_2$ кґ. цукру, а $1^1/_2$ шклянки води. Заварюємо в широкій посудині, небагато нараз, щоби скоро варилися. Довге смаження некорисно впливає на запах і краску конфітури.

Шумувати сподом ложки. Готову конфітуру (коли овоч прозорий і соковик спадає з ложки густими каплями), складаємо горячу або холодну до сухих, нагрітих слоїків. Надмір соку зливаємо до фляшок. Верх конфітури накриваємо кружечком білої бібули або паперу, намоченого в спірті або араку. Слоїки обвязувати папером намоченим у молоці. На кожний слоїк наклеїти карточки з назвою конфітури і датою. Переховати в холодному та сухому місці. Конфітуру, що ферментує, переварити, а таку, що цукріє, вставити у зимну воду й огріти.

Ґалярета це є сок із овочів, сильно солоджений і коротко варений на дриґльовату масу. На 1 л. рідини даємо 75 дека цукру. Штука варення вдатних ґалярет полягає в тому, що овочі мусять бути недозрілі, бо білковини в перезрілих овочах розкладаються і тратять силу дриґльоватіти. Сок овочів варимо скоро в широкій посудині з цукром і горячий зливаємо до нагрітих слоїків. Слоїки завязуємо вже холодні.

Мармеляди це варені і перетирані овочі, солоджені для консервації. На мармеляди годяться овочі добре дозрілі; можна зужиткувати й потовчені.

Посереднє місце між конфітурами і мармелядами займають *джеми.*

Багато людей не зносить солодких конфітур. Таким повинні подобатися *компоти*, бо в них овоч задержує свій характеристичний запах і краску, а варені без доступу воздуха, при малій скількості цукру мають приємний відсвіжуючий смак.

На компоти надаються овочі зрілі, але тверді.

ЩО МОЖНА ЗРОБИТИ З ФЛЯШОК?

В кожному господарстві назбирається з часом велика скількість фляшок. Вони стоять без ужитку в якомусь темному куті комори або стриху. Донедавна можна було їх продавати мандрівним торговцям; тепер це щораз трудніше.

Світлина ілюструє приміненння фляшок у господарстві. Притяті фляшки можуть служити нам як попельнички (найменша), шклянки, підставки на пера, олівці, пензлі, папіроси. Коли притяті вище, можна зробити з них скромні вази на квіти. Дехто пробував навіть зладити з них щільно закриті посудини до консервування овочів, щось у роді Века.

Оце послідне приміненння остільки трудніше, що вимагає спеціяльного знаряддя та щільно пристаючої накривки. Одначе й без неї можемо вживати такі притяті фляшки як слоїків до джемів, яких краще держати в невеличких посудинах. А знаємо, що таких ніколи не є за богато в домі.

На світлині бачимо фляшки прозрачні й колірові. Лекше обтинати фляшки зі шкла тонкого ніж із грубого. Перед обтинанням треба фляшки добре вимити й висушити. Висушити бездоганно, тому, що мокра фляшка тріскає довільно, а не так, як ми хочемо.

До обтинання потрібно спеціяльного червоного олівця, трикутного пильника, вуглика, якого опис подамо нижче, шкляної плити, карборунту й терпентини.

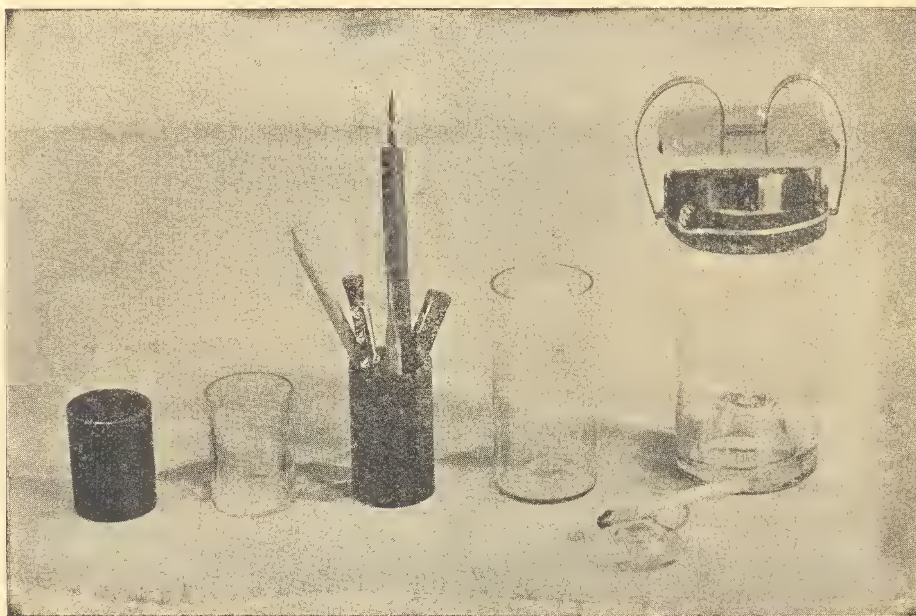
Вуглики ладимо з двох мішанин, кожну зосібна.

Розчин А: 4 ґр. живиці Бензоль, 4 ґр. стираксу, 25 цм³ (дві столові ложки) денатурованого спірту. Добре вимішати аж розпуститься.

Розчин Б: 8 ґр. траґаканту, 35 ґр. арабської ґуми, 10 ложок столових води. Добре вимішати, аж розпуститься. Потім змішати разом оба розчини й поставити в ринці на кухню; коли почне кипіти, держати 10 хвилин. Прохолодити. Сіробрунатну масу вливати по трохи до мищинки, досипати мілкого вугілля стільки, щоби повстало чорне, густе тісто. З того тіста робимо на столі валочки, грубі на пів цм., довгі на 10 цм., складаємо їх на дощинці й сушимо кілька днів біля печі. Висушений валочок виглядає як вуглик, палиться добре і обтинає шкло. Запалити його трудно, треба держати терпеливо над вогнем.

Обрізування фляшок. Зазначуємо на фляшці згаданим уже олівцем лінію в такій висоті, де хочемо її притяти. Найзручніше оперти для того руку з олівцем на якусь міцну підставу й крутити фляшку довкруги неї. Тепер зарисовуємо пильником невеличку й глибоку чертку на довільному місці червоної лінії. Розжарюємо на вогні вуглик і доторкаємо ним обох кінців чертки наведеної пильником. Шкло трісне здовж цієї чертки. Тоді пересуваємо розжарений вуглик дальше на яких 2 мм, й чекаємо, щоби шкло трісло дальше. Так посуваємо вуглик довкруги цілої фляшки. На вуглик треба подмухувати, щоби краще горів.

Край обрізаної фляшки є перівний, вищерблений. Його треба вигладити: на грубу шклянну плиту сипемо кілька ґрамів карборунту, поливаємо його злегка терпентиною, притяту фляшку обертаємо горі дном і шліфуємо край тим, що тремо фляшку до плити. За якийсь час край стає гладкий і матовий.

Притяті фляшки:
Попельничка, шклянка, підставка на пера, слоїк.

Всі ті вичислені додатки, як живиця, стиракс і т. д. можна дістати в дроґерії або аптиці.

Тепер, коли домагаємося від школи практичного навчання фізики, добре було би показати в школах оцей спосіб обрізування шкла. Найбільше праці й уваги вимагає вуглик.

ЛІТНА КОСМЕТИКА

З досвіду знаємо, що вигляд нашої шкіри залежить у великій мірі від поживи. Декому шкодять гострі приправи, другому знов суха, пісна їжа. Тепер, коли міняємо спосіб відживлювання й переходимо з зимової на рослинну їжу, варто застановитися над тим, що саме тут може бути корисним для нашої шкіри.

Ярина має всі ті складники, що дають запоруку легкої стравности. Вона не залежується в шлунку, переходить скоро в кров та другі потрібні речовини. Скорий і легкий процес травлення та поживний зміст приводить зі собою гладкість та чистоту шкіри. При помочи яринних страв можемо також схуднути без шкоди для нашої шкіри. Бо знаємо, що при надто напрасному худненні шкіра поморщиться і зжовкне.

Добре ділає на чистоту шкіри також молоко, коли пити його правильно щодня. Молоко приспішує травлення й тому є добрим і зовсім нешкідливим засобом схуднення. Але найкраще ділають овочі. Заки вони ще появляться, мусимо допомагати собі завареними компотами та сушеним варом. Вже маємо рабарбар, що заступить по части свіжі компоти.

Весняне сонце приносить немилу несподіванку у формі веснянок. Декого приводять вони у безвихідне положення: здоровля й мода вимагають темної, опаленої краски обличча, а разом із тим повстають на обличчі веснянки. Як тут порадити? Годі берегти себе від сонця, так як колись робили наші бабуні. Біле обличча в літі виглядає тепер хоровитим.

Веснянки повстають внаслідок ділання ультрафіолєтних промінів на відкриту шкіру. Під впливом їх збираються на шкірі плями з піґменту, які застигають на деякий час. Аптичні середники помагають дуже мало тоді, коли веснянки вже повстали. Найкраще, стерегтися веснянок тим, що ізолювати ту частину шкіри (ніс і перенісся) від ультрафіолєтних промінів. Робимо це при помочи якогось пісного крему й густої верстви пудру в природній красці обличча. Слід згадати при цьому, що літнє сонце не викликує стільки веснянок як весняне, так, що в літі вже не треба цього перестерігати.

Зайве згадувати про дальші заходи, яких вимагає обличча впродовж цілого року. Кожний знає, що чистота є першим услівям здорового вигляду. Не мити обличча ніколи лише теплою водою, а на переміну: з початку теплою, аж горячою, щоби увільнити пори від нечистоти, а потім холодною, щоби пори стягнулися. На ніч намастити лице й руки кремом. Про те, який крем годиться для якої шкіри найкраще порадитися лікаря-специяліста.

Добре заживати нечищуюче зілля, як румянок, або мяту, раз на тиждень у формі чаю.

НАШЕ ЛЬОСУВАННЯ

добігає до кінця. Вже в кожної читачки, що пробігає очима цю сторінку, забеться живіше серце: що мені щастя принесе цим разом? Може народній стрій на Жіночий Конґрес? А може шовкову блюзку, роскішну вишивану, як мала Олеся Кривіцька в ч. 4. „Нової Хати"? А може гачковану, модну?

Цікаве воно і для нас. Бо й ми хвилюємось: хто саме виграє? І чи воно йому потрібне? Чи підходитиме до постелі, до кімнати, до смаку?

Ось подаємо знову на світлині блюзку гачковану в робітні Міки Зеленої у Львові. На долині лежить альбом на листівки, вишиваний полтавським узором.

Льосування відбудеться 17. червня ц. р. перед особливою комісією. Передплату можна посилати до дня 14. червня включно. Подаємо ще раз услівя участи у льосуванні: *вирівнана передплата до кінця вересня ц. р.*

Радимо прочитати уважно спис нагород. Як приємно було би одержати в додатку до часопису порцеляновий сервіс, або роскішний килим!

СПИСОК НАГОРОД:

Ч. 1. Модний тапчан з оріхового дерева, виконаний у віденській робітні **Івана Ортнера, Львів, ул. Сикстуська 41.** Світлину помістимо в черговому числі.

Ч. 2. Стилевий народній стрій, виконаний після полтавських зразків. Роботи **коoп. „Українське Народнє Мистецтво", Львів, Ринок 39.**

Ч. 3. Килим на полтавських народніх мотивах, розміру 2×1½ м. Із першорядної, заграничної вовни. Виконаний у мистецькій робітні **М. Хамули, Львів, ул. Рутовського 1.**

Ч. 4. Пара роскішних брокатових ковдер на вовняній основі. Краска до вибору. Виконана в відомій фірмі **Р. Джала, Львів, Хорущина ч. 5.**

Ч. 5. Виправне білля (6 нічних сорочок) із тонкого добірного матеріялу, вигаптоване й пошите в робітні **п. Стефанії Монцібович, ул. Хмельовського 15.**

Ч. 6. Дамські черевики, модний фасон. Із елеґантної крамниці **Кілінського у Львові, пл. Марійська 5.**

Альбом на листівки, вишиваний синім хрестиковим узором. Означений ч. 10. у списку нагород.

Ч. 7. Шовкова вишивана блюзка з **кооп. „Українське Народнє Мистецтво" у Львові.** Добірний шовковий матеріял, стилева вишивка.

Ч. 8. Порцеляновий сервіс на чай проєкту В. Дядинюка. Закуплений у фірмі **О. Онисько, Львів, ул. Галицька 20.**

Ч. 9. Елеґантний ґумовий пасок найновішого фасону. Зробить на міру робітня **„Малґожата", Львів, ул. Баторого 24,** що розпоряджає паризькими патентами.

Ч. 10. Альбом на листівки, вишиваний хрестиковим узором. Виконаний у робітні кооп. **„Українське Народнє Мистецтво", Львів, Ринок 39.** (гл. світлина).

Ч. 11. Елеґантний обрус до підвечірку ніжної пастелевої краски. Шість серветок. Із крамниці **М. Евальд, Львів, ул. Собіського 5.**

Ч. 12. Пара діточих черевик у спеціяльній крамниці діточого взуття **Аль-са-до, Львів, ул. Сикстуська 19.**

Ч. 13. Модна плетена блюзочка із літної вовни. Виконана в робітні **Міки Бачинської-Зеленої, Львів, ул. Театинська 31.** Широкі чорнобілі смуги обхоплюють стан. Білі гачковані рукавці.

Ч. 14. Літня сукня з бурунчуку, вишивана прегарним полтавським узором (купон). Виконана в робітні кооп. **„Українське Народнє Мистецтво", Львів, Ринок 39.**

Ч. 15. Кільо кави й чаю найкращої якости з крамниці фірми **Рідль, Львів, ул. Рутовського 3.**

Ч. 16. Плетена камізелька з легкої вовни. Виконана в робітні **Міки Бачинської-Зеленої, Львів, ул. Театинська 31.**

Ч. 17. Тканий брокатовий настільник із фірми **Кічалес Маргулес, Львів, ул. Сикстуська 18.**

Ч. 18. Погруддя Шевченка (плоскорізьба) в різьблених рамах.

Ч. 19. Коробка помадок **„Фортуни Нової", Львів, ул. Руська 20.**

Ч. 20. Альбом узорів видання „Нової Хати".

Ч. 21. Тривала ондуляція виконана після найновішої методи в фірмі **Т. Кутковського, Львів, пл. Марійська 4.**

Ч. 22. Роскішна тюлева завіска з робітні фірми **Ванк, Львів, пл. Марійська 4.**

Ч. 23. Пара жіночого взуття з крамниці **„Комета", Львів, Ринок 20.**

Ч. 24. Альбом узорів видання „Нової Хати".

Ч. 25. Серія карток видання „Нової Хати".

уть
мо.
го-
лис
ше,
во-
зір,
уде
мо-
ете
ття
До
иню
ков-
Кор-
и із
ібу-
кор-
оже
тах.
іро-
асть
Чо-
, бо

ОПИСИ ДО АРКУШУ КРОЇВ

Ч. 1. **Полотняна сукня** з вишивкою. Обвід бюсту 92 цм.
Рис. 40. Передня часть
„ 41. Спина (половина)
„ 42. Рукав
„ 43. Маншет
„ 44. Права } лиштва до вирізу
„ 45. Ліва
„ 46. Передня частина спідниці
„ 47. Передня частина бедер
„ 48. Задня частина спідниці.

Поясок широкий на 4 цм., довгий на 78 цм. Якщо матеріял не є дуже широкий, можна спідницю наштукувати в місці, де твориться складка на переді. Пришпилити рукавець до станика і щойно тоді лучити бічні шви станика й рукавів. Суконка застібується з боку, при шві станика й спідниці. Тепер викінчити виріз шиї й рукавів. Обкинути край і пришити до нього крито один край лиштви. Другий край лиштви пристебнувати верхом. Так само при рукаві. Лиштва тут повинна бути краяна зі скісного. Кінець лиштви, підшитий, застібуємо на ґудзик. Потім підшити горішній край спідниці, що творить рівночасно кишеню. Вставити зпереду складку. Задня частина спідниці має теж складку.

ої
ді
и-
вані
ямі
закл
ну
блю
ий
із лі
ті-
бует

Рис. 4. Перід блюзки
„ 5. Рукавець
„ 6. Спина блюзки
„ 7. Комірець
„ 8. Передня частина бедер
„ 9. Задня частина бедер.

Скроїти блюзку й вишити крученим взором. (Таблиця „Н. Х.“ ч. 10). Зубці обкинути обміткою. Коли вишивка готова, вставити рукавці до блюзки й прифастриґувати. Щойно тоді зішити бічні шви. Виріз біля шиї обвести вузькою лиштвою, яка завязується на переді на кокарду. Поясок може бути з полотна, або шкіряний.

Ч. 4. **Вишивана суконочка** для 8-літньої дівчинки.
Рис. 1. Перід (половина)
„ 2. Спина (половина)
„ 3. Рукавець.

Скроїти суконку й вишити. Вставити рукавець до пахи й зішити бічні шви. Приморщити злегка перід суконки і пристебнувати до рукавця. Розтяти пазуху й підшити зі споду.

ВЕСЕЛИЙ КУТИК

Ґалянтний.

— Я дістаю все від батька книжку на уродини, каже панна Ліда до свого гостя.

— То мусите вже мати велику бібліотеку, — завважив ґалянтно гість.

Має час.

— Мамусю, коли мої імянини? — питає малий Юрко.

— О, ще далеко. За чотири тижні!

— То я ще не мушу бути чемний?

РУКАВИЦІ

Матеріял: 40 ґр. ниток ч. 50 марки „Трикутник у Колі“, 4 тоненькі дроти і гачок ч. 8.

Перш усього треба навинути на дроти (залежно від руки) 60 очок і робити два вправо, два вліво. Одинадцятий ряд продіравлений: по кожних 2 очках вправо, навинути і 2 ліві очка, переробити разом, на ліво в слідуючім ряді навинення перерабляємо знову на ліво. В 16. ряді знову вплітаємо дірки, а саме так, що два ліві очка, разом, а по них слідує навинення. 21. ряд робимо так само, як одинадцятий, а 26. ряд як 16-тий. В 36. ряді викінчуємо.

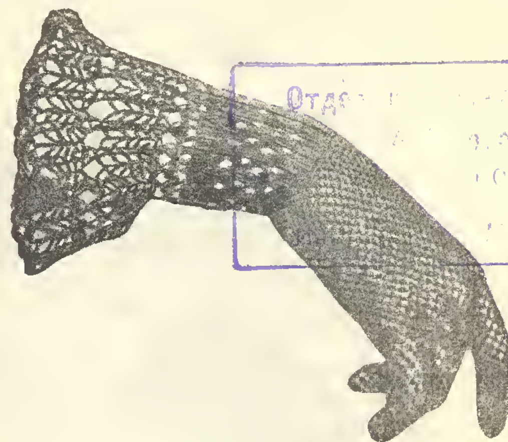
Тепер пригачковуємо руку. Вбиваємо один ненавиваний стовпик в кожний другий стовпик послідного ряду, 3 воздушні очка, а в трьох місцях вбиваємо ненавиваний стовпик у кожне очко, так що вкінці зробиться 32 луків у ряді. Дальше гачкуємо спірально: три воздушні очка і один ненавиваний стовпик в слідуючий лук. В шестому ряді починаємо додавати клин на великий палець, а саме: на правій руці наприкінці ряду 3 очка й один ненавиваний стовпик, а в слідуючий стовпик знову 3 очка й один ненавиваний стовпик в лук. (Гл. світлина). В 8., 12., 16., 20. і 24. ряді додаємо по два луки, а саме так, щоби поширювання розходилося скісно з одного місця. У 25. ряді маємо 43 луки і гачкуємо тепер тільки великий палець. Замикаємо насаду для великого пальця одним луком (3 очка й 1 стовпик), так що послідний ряд обхоплює 13 луків. Працюємо дальше спірально і в слідуючому ряді випускаємо в місці сполуки 3 воздушні очка поміж двома ненавиваними стовпиками. Потім гачкуємо 14 рядів. Щоби утворити вершок пальця, опускаємо пять разів лук по кожному шестому луку. Робимо це так, що по кожному стовпику, вбиваємо зараз знову стовпик у слідуючий лук. По пятому разі гачкуємо ряд ненавиваних стовпиків, вбиваних у кожний лук, без очок воздушних. Остане маленький отвір, який зашиємо тою самою ниткою.

Тепер випрацьовуємо долоню. Гачкуємо 10 рядів по 30 луків, починаємо в слідуючому ряді пальці. Доходимо до лука прямо над великим пальцем, вбиваємо ще дальших чотири луки і замикаємо насаду вказуючого пальця. Для розпяття поміж пальцями додаємо 6 очок і вбиваємо в 9-тий лук. Тепер приходять 20 рядів із 11 луків (із цього 2 луки призначені для розпяття поміж пальцями), а потім вершок гачкується так само, як при великому пальці. Слідуючі пальці починаємо тим самим луком долоні, де кінчиться лук попереднього пальця. Середущий палець гачкуємо: 4 луки зі сторони долоні, потім 6 воздушних очок на розпяття, з зовнішног боку знову 4 луки, а потім 2 луки першого розпяття. По 25 рядах замикаємо вершок, як при великім пальці. Четвертий палець працюємо над трьома луками долоні й чотирма луками зовнішної сторони. Вершок закінчуємо по 22 рядах. Маленький палець гачкуємо 16 рядів і завершуємо, як при інших пальцях.

Маншет. До насади руки вгачковуємо на переміну 36 разів: 1 навиваний стовпик, 2 очка й замикаємо цей ряд і всі дальші.

2 ряд: вбиваємо в перший стовпик попереднього ряду 3 стовпики, з яких перший заступаємо трьома воздушними очками. Один стовпик опускаємо і до слідуючого стовпика вбиваємо 1 ненавиваний стовпик, 3 воздушні очка і 3 ненавивані стовпики. Послідний ненавиваний стовпик цього ряду припаде на перший навиваний стовпик попереднього ряду, в якого ми вже вбили три стовпики. Гачкуємо ще 3 воздушні очка і долучуємо до першого із трьох стовпиків.

3 ряд: на переміну 4 воздушні очка, один ненавиваний стовпик в лук з 3 очок попереднього ряду.

Гачкована рукавиця. Деталь на окладинці, ст. 2.

4. ряд: Два стовпики, переділені двома очками в ненавивані стовпики попереднього ряду. Два очка, один ненавиваний стовпик в слідуючий лук, два очка — і т. д.

5. ряд: Знову два стовпики, переділені двома воздушними очками, поміж стовпиками попереднього ряду. 2 очка, один ненавиваний стовпик в ненавиваний стовпик, два очка.

6. і 7. ряд: Як 5. ряд, лише в шестому ряді 3, а в 7. ряді 4 очка перед і по ненавиванім стовпику.

8. ряд: 2 стовпики, переділені двома очками, між стовпики попереднього ряду, 3 очка, 1 двічи навиваний стовпик на слідуючий ненавиваний стовпик, 3 очка.

9. ряд: Два навивані стовпики, переділені, двома очками. Між попередні стовпики навивані. Трьома очками перейти два слідуючі луки.

10. ряд: 2 навивані стовпики, переділені двома очками між стовпики. 2 воздушні очка й 1 ненавиваний стовпик у слідуючий лук, 2 очка.

11.—14. ряд: Як 5—8 ряд.

15 ряд: Два навивані стовпики, переділені двома очками між стовпики. 1 очко, 1 ненавиваний стовпик у слідуючий лук. 3 очка, один ненавиваний стовпик у слідуючий лук, одно воздушне очко.

16. ряд: 7 ненавиван… лук і 7 на

1. **Ляльки в народньому вбранні.** Цікаві зразки ляльок. у народніх строях: Марічка, Наталка й Гандзя.

Ч. 2. Біла елеґантна блюзка з тонкого бурунчуку.

ВАЛЕРІЯ О' КОННОР-ВІЛІНСЬКА.

СТАРИЦЬКІ Й ЛИСЕНКИ

6)

XII.

Микола Вітальович, часом і Михайло Петрович, що заїде було до Миколаївки, блукали літом на дозвіллі по господі, зазирали в ріжні кутки до дворової челяди, балакали, жартували з нею.

Ось вертаються з ярмарку. У „дівочій" зібралося жіноцтво, переказують свої враження, хваляться покупками. Атмосфера піднесено-весела. Прийшла Сохвія. (Її прізвище, — Тягнирядно, — так сподобалося Михайлу Петровичу, що він взяв його до водевіля „Як ковбаса та чарка"). У Сохвії під пахвою крам, а в руці нові черевики.

Всі до неї:

— Що купила? Ану покажи!

Сохвія задоволена, рожева, ставить на стіл пару великих шкапових черевиків, висланих у середині соломою, а крізь дірочки проволікнута зелена, вовняна стьожечка.

Обступили; беруть у руки, пригинають шкуру пучками, але вона не подається, як залізо; повертають підошвами догори.

— Що дала?

— Полтинника.

— А то що набрала?

Сохвія серед зацікавлених поглядів урочисто розгортає крам, кубовий ситець*): по темно-зеленому полі густо посипані мінливі квітки і тонесенькі везерунки.

Ситець круто накрохмалений, дебелий, добротний, по 28 копійок за аршин.

Всі хвалять, милуються.

— Оце, — побожно каже Сохвія, — буде мені тільки на Різдво та на Великдень.

Баба Тетяна, що миє посуд, ніяк не може звести рахунків на ті три семигривенника, що взяла на ярмарок. В руках у неї дві миски і хусточка з завязаними у вузлику грішми; на ослоні поливяна макітра і пара дерев'яних ложок. Її обступили, слухають.

— Давайте, перевіримо, — каже Михайло Петрович. — Ну, кажіть, що за що дали?

Баба згадує і починає в роздумі:

— Спершу підійшла я до того гончаря, що од краю; почала торгувати у нього дві миски. Я йому по пять копійок, — це вже вона до дівчат, — а він мені, як став на сім, то аж лається, — не спускає. В силу випросила по шість. Там ще така була ловка мисочка, як помережана, і полива мов шкло; так не оддав і за сім. Ну, я дала йому семигривенника, а він мені решти пятака та ще дві копійки, та копійку.

— Вірно! — каже Михайло Петрович, і всі притакують, хитають головами.

— Повернулася я від нього, — веде далі Тетяна, — та узяла оці дві ложки. Вернув мені з пятака копійку.

— Добре, це вже шіснадцять копійок.

— Тоді перейшла ближче до яток. А там самі макітри та великі горшки аж вилискуються проти сонця. Отже, як почала торгувати цю макітру, так думала, що й до вечора не вийду. Він мені одно править: два семигривенника, а я йому: два злоті, та вже як уступився на тридцять вісім, то аж забожився, що не зменшить. А я своєї. Уже й одходила і верталася; а макітра так на мене й дивиться, як жива. Ну, — уже де не пропадало, — дала тридцятьпять копійок і край. Дід сердився, а далі плюнув і віддав мені макітру за тридцятьпять.

Бублейниця на ярмарку.

Михайло Петрович задоволений.

— Ото-ж дала йому два семигривенника, а тут юрба напирає, штовхається. Він мені ткнув два мідяки, а я мерщій їх у хусточку та й хода звідти, щоб ще й макітру не розбили.

*) дешева бавовняна матерія — перкаль.

— Покажіть же, скільки у вас залишилося грошей.

Тетяна ставить на ослін миски і вигортає з вузлика мідяки.

— Пять копійок, дві копійки і копійка.

— Отже не вірно: повинно бути девять копійок, а у вас тільки вісім.

— Ах ти-ж гаспидський дід! — скрикує Тетяна, — це-ж він мене обдурив! Взяв замість тридцятьпять копійок тридцятьшість. А щоб же тобі добра не було! Бодай же б ти побив усі свої горшки, як вертатимешся!

Дівчата сміються.

*

З дівочої переходять до кухаря Герасима. Лора скрізь плутається слідом. Пристають і Лорині брати з рушницями за плечима, напоготові до полювання. Микола Вітальович, щоби зробити приємність кухареві, каже: — Ну й чудовий же крем був сьогодні за обідом! Ви мистець, діду!

Дід Герасим ткнув пальцем на свої сутуловаті плечі і зігнуту спину і відповів:

— Отут той крем.

Він був кріпаком хорольського пана Родзянка, приставлений ще хлопцем до кухні. Його там так били, що скалічили йому спину і плечі.

Дід почав був заходитися біля вечері, але, побачивши „паничів", кинув справу і вже добуває з хижки засмальцовану колоду карт і кличе:

— Ідіть, ідіть паничі, заграємо разочок.

Він дуже охочий грати в дурня.

Примостились коло широкого ослона в сінях на ослінчиках та колодках і дід з насолодою починає роздавати карти, набухлі, як подушки. Бере карти в руки і переглядає їх трівожно-уважним поглядом. Коли справа стоїть добре, він підносить високо карту і завзято льопає нею об стіл; колиж погрожувало неуспіхом, то похмуро, з неохотою пускав карту з рук. Не дай Боже, щоб зостався дід у дурнях: тоді кине грати і насупиться на весь вечір, а дівка і хлопчисько, що приставлені до нього, діставатимуть ганчіркою по голові. Отже, паничі підморгують один одному і так улаштовують, щоб було принаймні на нічию. Дід задоволений і вигукує: — Якби це не та проклятуща жирова краля, то був би посадив вас!

Він уже в доброму наладі і кричить на писаря Любченка, що йде через двір:

— Степане Євтихийовичу, просю на кохвій!

Микола Вітальович потішався і розважався тією кавою. Він і в Києві згадував її. Робилося то так: вранці до панського столу варили дуже міцну каву і залишали її чимало разом із гущою. По обіді також подавали чорну каву. Всю ту гущу від стола дівчата мусіли приносити до кухаря, а він виливав їх у чавунець**), набурював повно води і варив, помішуючи „чумичкою". Той чавунець ніколи не сходив з плити, і дід Герасим запрошував до себе на каву вибірних гостей. Пити каву у діда Герасима вважалося за велику честь. Гість поважно сідав з причілку біля столу, йому наливали чумичкою у широку чашку кави, домішували молока і давали оскілочок цукру. Гість поволи пив каву, поки дід порався біля плити, і при тому починалася цікава для обох розмова.

(Далі буде).

**) чавун = котел.

(Докінчення зі ст. 6).

ветка нам при їжі придасться. Тільки вистерігайтеся складати туди, де й їжа, — рушник і мило! На ці дві річи є місце в зовнішній кишені наплечника. Інакше цукор набере вогкости від рушника, а чай пахнутиме милом!

У другій зовнішній кишені лишім собі місце на туристичну аптичку. Плястер, бандаж, пляшечка з йодом. Тут можна примістити також нашу невибагливу прогулькову косметику, два креми „Альое", вазеліну. Ну, й іглу з ниткою та „приятельку", яка нам завжди може придатися.

Ось увесь прогульковий виряд. Ще покриття голови: найкраще шапка, гачкована, провівна. І йдемо. В зелені, залісені гори, або далеку рівнину, що манить нас обрієм.

Свій до свого! Свій до свого!

Одинока українська шевська робітня

О. КАЧМАРСЬКОГО

при вул. ЛЬВА САПІГИ ч. 57

виконує нове взуття на замовлення і всякі направки найсолідніше, найточнійше і найдешевше.

„ЖІНОЧА ДОЛЯ“

ЧАСОПИС ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЦТВА,

виходить У КОЛОМИЇ, ВУЛ. ЗАМКОВА Ч. 37

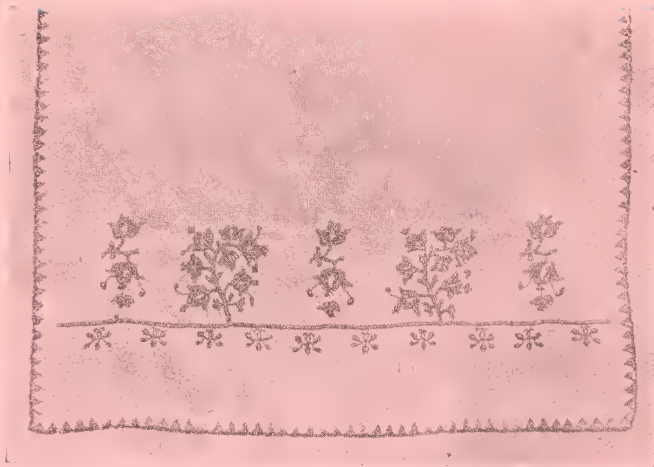
ЖІНОЧА ДОЛЯ

ч. 10.

Богдан Кабарівський: Три тріолєти. Вісті з Союзу Українок. **Ольга Дучимінська:** Матерям у день їхнього свята. **Дара Макогон:** Свято й будні матері. **О. Кисілевська:** Наші сьогоднішні матері. Наш Конгрес. Вістки зза моря. Згадаймо добрим словом. **О. К.:** Як люди дбають про поліпшення своєї долі. **Ірина Домбчевська:** Враження одної неділі. Новий спосіб крохмалення. Що їсти. Звідомлення Укр. Бюра в Лондоні. Новинки.

ЖІНОЧА ВОЛЯ:

М. П.: Бажання Матері: Матерям і дітям. **М. Косоріс: Барилякова:** Найліпша дитина. Як то в нас давно бувало. **Ольга Макарушка-Терпилякова:** На що не звертаємо належної уваги. Часть господарська. Що їсти. Праця в жіночих товариствах.

Легкий гаптований фартушок із жовтої фулярдини. Взір і зубці виведені голубою краскою коштує 4.90 зол. (без пересилки).

ФАРТУШКИ

ДО НАРОДНІХ СТРОЇВ

після старовинних полтавський зразків знайдете в крамниці кооперативи

У. Н. М. Львів, вул. Косцюшки 1

Післяплата здорожує товар!
Присилайте при замовленнях готівку.

Елеґантні

вишивані торбинки

ДО ПОЛОТНЯНИХ КОСТЮМІВ

Прегарно оправлені і викінчені. Ручно вишивана торбинка ярким космацьким узором коштує 8·50 зол.

Прохаємо оглянути в крамниці „У. Н. М.“

„ВІСТНИК“

місячник літератури, мистецтва, науки й громадського життя.

Під редакцією Д-ра Дмитра ДОНЦОВА.

ВИХОДИТЬ точно при кінці кожного місяця.

БОРЕТЬСЯ з інтернаціоналізмом і колтунством усіх форм.

ОБСТОЮЄ духову єдність з культурою Заходу.

ПРОПАГУЄ національно-громадські кличі новітньої Европи, і потребу психічного переродження народу.

МІСТИТЬ праці найвидатніших літературних, наукових і публіцистичних сил Галичини - Волині і вигнанщини.

В журналі містили або міститимуть свої статті: **В. Андрієвський, М. Андрусяк, Б. Антонич, В. Біднов Л. Бурачинська, І. Гончаренко, О. Грицай, А. Ворон, Дм. Донцов, В. Кедровський, Г. Келер-Чикаленко, М. Кордуба, Н. Королева, В. Королів-Старий, А. Крезуб, В. Кубійович, С. Куликівна, Е. Ляхович, Н. Лівицька-Холодна, Ю. Липа, Л. Лукасевич, Л. Луців, Е. Маланюк, М. Матіїв-Мельник, Л. Мосендз, М. Мухін, О. Наріжний, С. Наріжний, О. Ольжич, Всев. Петрів, Ю. Пирогова, В. Постригач, В. Приходько, А. Річинський, У. Самчук, С. Сірополко, Ст. Смаль-Стоцький, о. Ст. Смачило, О. Стефанович, М. Струтинська, О. Теліга, І. Федорович-Малицька** й інші.

Передплата, яку треба слати **виключно** на **ЧАРНЕЦЬКОГО 26 м. 21,** або на чекове конто 500.371, виносить: квартально зл. 6.60; піврічно — 12; річно — 23; для заграниці — 30 зл. Ціна окремої книжки — 2.20 зл.

До цього числа долучуємо аркуш кроїв.

Почтову належитість заплачено гуртом.
Należytość pocztową uiszczono ryczałtem.

Видає Кооператива „Українське Народне Мистецтво“.
Редакція і Адмінстрація: Львів, Ринок ч. 39., І. пов.

За Редакцію відповідає МАРІЯ ГРОМНИЦЬКА.
З друкарні Вид. С-ки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10.

ЦІНА ЧИСЛА ЗОЛ 1.50.